

Mødedokument

A9-0405/2023

6.12.2023

BETÆNKNING

om Europa-Parlamentets og dets parlamentariske diplomatis rolle i EU's
udenrigs- og sikkerhedspolitik
(2023/2105(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Jordi Solé

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE.....	14
BILAG: OVERSIGT OVER ORGANER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA.....	15
OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG.....	16
ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I KORRESPONDERENDE UDVALG .17	

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om Europa-Parlamentets og dets parlamentariske diplomatis rolle i EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik (2023/2105(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 14, stk. 1, samt artikel 21 og 36, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),
- der henviser til erklæringen om politisk ansvarlighed af 20. juli 2010 fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR),
- der henviser til Rådets konklusioner af 28. juni 2016 om vedtagelse af rapporten med titlen "Fælles vision, fælles handling: Et stærkere Europa – En global strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik",
- der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og Den Europæiske Unions højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 25. marts 2020 med titlen "EU Action Plan on Human Rights and Democracy 2020-2024" (EU-handlingsplan om menneskerettigheder og demokrati 2020-2024) (JOIN(2020)0005),
- der henviser til "A Strategic Compass for Security and Defence – For a European Union that protects its citizens, values and interests and contributes to international peace and security" (Et strategisk kompas for sikkerhed og forsvar – For en Europæisk Union, der beskytter sine borgere, værdier og interesser og bidrager til international fred og sikkerhed), der blev godkendt den 21. marts 2022,
- der henviser til den fælles meddelelse af 25. november 2020 fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "EU's kønshandlingsplan III: en ambitiøs dagsorden for ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i EU's optræden udadtil" (JOIN(2020)0017),
- der henviser til Rådets afgørelse 2010/427/EU af 26. juli 2010 om, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere¹,
- der henviser til punkt 34 i erklæringen fra topmødet i 2023 mellem EU og Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater af 18. juli 2023, der anerkender parlamentarisk diplomati som en vigtig dimension af forholdet,
- der henviser til sin henstilling af 15. marts 2023 til Rådet og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og

¹ EUT L 201 af 3.8.2010, s. 30.

sikkerhedspolitik om status over EU-Udenrigstjenestens funktionsmåde og om et stærkere EU i verden²,

- der henviser til sin beslutning af 18. januar 2023 om gennemførelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik – årlig betænkning 2022³,
 - der henviser til sin beslutning af 18. januar 2023 om gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årlig betænkning 2022⁴,
 - der henviser til sin beslutning af 12. marts 2019 om opbygning af EU's kapacitet til konfliktforebyggelse og mægling⁵,
 - der henviser til sin afgørelse af 13. september 2023 om ændringer til Europa-Parlamentets forretningsorden med henblik på styrkelse af integritet, uafhængighed og ansvarlighed⁶,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54,
 - der henviser til betænkningen fra Udenrigsudvalget (A9-0405/2023),
- A. der henviser til, at Europa-Parlamentets rolle som medlovgiver og fælles budgetmyndighed ikke blot omfatter EU's interne politikker, men også i stort omfang EU's optræden udadtil;
- B. der henviser til, at NF/HR i henhold til artikel 36 i TEU regelmæssigt skal høre Europa-Parlamentet om de vigtigste aspekter af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) samt om de valg, der træffes inden for rammerne heraf, og underrette Europa-Parlamentet om den politiske udvikling;
- C. der henviser til, at Europa-Parlamentet skal give sit samtykke, for at de fleste internationale aftaler kan træde i kraft; der henviser til, at det i artikel 218, stk. 10, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde bestemmes, at Europa-Parlamentet "straks underrettes fuldt ud i alle faser af proceduren" i forbindelse med forhandlingerne om sådanne aftaler;
- D. der henviser til, at Europa-Parlamentet kontrollerer og drøfter gennemførelsen af EU's eksterne anliggender, navnlig gennem arbejdet i Udenrigsudvalget og dets to underudvalg om menneskerettigheder og om sikkerhed og forsvar samt gennem Udvalget om International Handel og Udvikling; der henviser til, at denne kontrolrolle omfatter anliggender vedrørende vedtagelsen, gennemførelsen og gennemgangen af EU's tematiske og regionale strategier og landestrategier og andre politiske dokumenter såsom EU's kønshandlingsplan samt finansiel bistand og udnævnelser til ledende stillinger i EU's eksterne repræsentation;

² EUT C, C/2023/410, 23.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/410/oj>.

³ EUT C 214 af 16.6.2023, s. 54.

⁴ EUT C 214 af 16.6.2023, s. 54.

⁵ EUT C 23 af 21.1.2021 s. 16.

⁶ Vedtagne tekster, P9_TA(2023)0316.

- E. der henviser til, at Europa-Parlamentet som den eneste EU-institution, som vælges direkte af EU's borgere, afholder offentlige debatter på plenarmøder og i udvalg og vedtager betænkninger og beslutninger vedrørende EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik og situationen i lande uden for EU, især i relation til menneskerettigheder, og bidrager derved til at øge offentlighedens opmærksomhed og fremme drøftelser ikke blot i EU, men også i de berørte lande; der henviser til, at disse betænkninger og beslutninger bidrager til den normative udvikling på verdensplan og nøje kontrolleres af aktører fra lande uden for EU, herunder regeringer, parlamenter og repræsentanter for civilsamfundet og medierne, og kan skabe reaktioner og konsekvenser i disse lande;
- F. der henviser til, at Europa-Parlamentet har et unikt netværk af 45 stående delegationer, der opretholder og uddyber forbindelserne med andre parlamenter fra lande, regioner og organisationer uden for EU; der henviser til, at sådanne organer ofte udgør den parlamentariske dimension af EU's bilaterale aftaler med sådanne lande;
- G. der henviser til, at Europa-Parlamentets rolle i fastsættelsen af Unionens årlige budget er afgørende for at støtte de lande, der har mest brug for det for at overvinde langvarige udviklingsmæssige udfordringer via instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa samt for at tage hånd om store humanitære katastrofer og nødsituationer, navnlig ved at øge den humanitære bistand;
- H. der henviser til, at fremme af ligestilling mellem kønnene er et mål for EU's udenrigspolitik; der henviser til, at alle EU-medlemsstater og Europa-Parlamentet har forpligtet sig til at gennemføre FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 (2000) om kvinder, fred og sikkerhed;
- I. der henviser til, at Europa-Parlamentet er blevet et af de mest aktive parlamenter med hensyn til dets parlamentariske diplomatiske aktivitet og de ressourcer, der øremærkes hertil; der henviser til, at parlamentarisk diplomati bidrager til opfyldelsen af EU's mål og til fremme af EU's værdier, interesser og politikker, herunder på multilateralt plan, og derved til at skabe merværdi ved at fremme en mere konsekvent og sammenhængende EU-optræden udadtil; der henviser til, at parlamentarisk diplomati kan forbedre den strategiske kommunikation og synligheden og effektiviteten af beslutninger og gennemførelsesforanstaltninger under både EU's FUSP og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP);
- J. der henviser til, at Europa-Parlamentet ved hjælp af parlamentarisk diplomati løbende indgår i dialog med verdens ledere, valgte embedsmænd, regeringsrepræsentanter og diplomater, offentlige institutioner, civilsamfundsorganisationer og repræsentanter, herunder fra sårbare og udsatte befolkningsgrupper, og andre interessenter fra lande uden for EU og multilaterale institutioner, navnlig gennem arbejdet i dets delegationer og udvalg, herunder gennem afholdelse af høringer, vedtagelse af rapporter og resolutioner og gennemførelse af landebesøg;
- K. der henviser til, at artikel 36 i TEU stiller krav om, at NF/HR giver møde for Europa-Parlamentet mindst to gange årligt for at aflægge beretning om status med hensyn til FUSP/FSFP og svare på spørgsmål; der henviser til, at den interinstitutionelle aftale af 20. november 2002 mellem Europa-Parlamentet og Rådet om Europa-Parlamentets

adgang til Rådets følsomme oplysninger på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område⁷ skal ajourføres;

- L. der henviser til, at Europa-Parlamentets Gruppe for Demokratistøtte og Valgkoordinering, som ledes af formanden for Udenrigsudvalget og Udviklingsudvalget og omfatter medlemmer af Europa-Parlamentet fra hele det politiske spektrum, fører tilsyn med Europa-Parlamentets bestræbelser på at støtte demokratiet uden for EU, herunder for så vidt angår valgobservation, mægling og dialog; der henviser til, at Europa-Parlamentet via Jean Monnet-dialogen for fred og demokrati samler politiske ledere fra lande uden for EU for at fremme kommunikation parterne imellem og bygge konsensus; der henviser til, at medlemmer af Europa-Parlamentet kan handle som særlige udsendinge og mæglere i relation til konfliktforebyggelse i visse højspændte situationer i hele verden;
- M. der henviser til, at Europa-Parlamentet bistår nationale parlamenter og internationale regionale forsamlinger uden for EU's grænser med henblik på at forbedre deres institutionelle kapacitet; der henviser til, at det har etableret en løbende dialog med disse lovgivende forsamlinger og regelmæssigt udveksler bedste praksis;
- N. der henviser til, at Europa-Parlamentet er en internationalt anerkendt valgobservatør; der henviser til, at Europa-Parlamentets valgobservationsdelegationer er en integreret del af enten EU's valgobservationsmissioner eller de internationale valgobservationsmissioner;
- O. der henviser til, at politiske grupper og individuelle medlemmer af Europa-Parlamentet nyder et tæt og vidtrækkende kontaktnetværk bestående af politiske partier, parlamentarikere, regeringsembudsmand og aktører fra den private sektor og civilsamfund i lande uden for EU, især i EU-tiltrædelseslande og EU's naboskabsområde;
- P. der henviser til, at Europa-Parlamentet ud over Europa-Parlamentets forbindelseskontorer uden for EU i London og Washington har lokalkontorer til De Forenede Nationer i New York, Den Afrikanske Union i Addis Abeba og Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationer i Jakarta, som har til formål at styrke det parlamentariske samarbejde med disse multilaterale organisationer;
- Q. der henviser til, at artikel 5, stk. 7, i Rådets afgørelse 2010/427/EU, fastslår, at "Unionens delegationer har beføjelse til at imødekomme andre EU-institutioners behov, navnlig Europa-Parlamentet, i deres kontakter med de internationale organisationer eller tredjelande, som delegationerne er akkrediteret til";

Styrkelse af det parlamentariske diplomati

1. glæder sig over Europa-Parlamentets voksende rolle i EU's optræden udadtil, som gradvist har udviklet sig til en væsentlig rolle, hvorved dets lovgivningsmæssige, budgetmæssige og kontrolmæssige beføjelser kombineres med flere former for

⁷ EUT C 298 af 30.11.2002, s. 1.

offentligt og passivt engagement med internationale organisationer, lande, samfund og enkeltpersoner uden for EU;

2. fremhæver EU's parlamentariske diplomatis særlige rolle og værdi med hensyn til at supplere og styrke synligheden og virkningen af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik sammen med Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten), Kommissionen og medlemsstaternes diplomatiske tjenester og parlamenter, samtidig med at Europa-Parlamentets egen autonomi bevares;
3. understreger betydningen af parlamentarisk diplomati som en metode til at nå ud til mere mangfoldige interessenter i partnerlande og lande uden for EU med sigte på at øge opmærksomheden omkring EU-lovgivningen og EU's holdninger for bedre at kunne forstå, hvordan en sådan lovgivning og holdninger skal opfattes samt indvirkningerne og konsekvenserne heraf i disse lande, og for at danne peer-to-peer-alliancer og solide partnerskaber i en i stigende grad kompleks og multipolar international kontekst;
4. beklager, at Europa-Parlamentet på trods af sit særlige bidrag til opfyldelsen af EU's udenrigspolitiske og sikkerhedspolitiske mål samt merværdien og komplementariteten af det parlamentariske diplomati endnu ikke er blevet fuldt ud anerkendt af Kommissionen, Rådet og EU-Udenrigstjenesten som en integreret aktør i "Team Europe"-tilgangen;
5. mener, at der er et stort uudnyttet potentiale for, at Europa-Parlamentet kan videreudvikle sin diplomatiske rolle og sit bidrag til opfyldelsen af EU's udenrigspolitiske og sikkerhedspolitiske mål;

Det parlamentariske diplomatis værktøjer, midler og værdier

6. fremhæver Europa-Parlamentets specifikke, dynamiske og offentlige bidrag til EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik og til at tackle globale udfordringer gennem arbejdet i dets udenrigsudvalg, herunder Underudvalget om Menneskerettigheder og Underudvalget om Sikkerhed og Forsvar, som bidrager til forbindelserne med lande uden for EU, internationale organisationer og civilsamfund i hele verden;
7. understreger, at de stående delegationer udfører vigtigt arbejde, der supplerer udvalgenes arbejde ved at etablere et regelmæssigt og vedvarende forum for politisk dialog med lande uden for EU og internationale organisationer, herunder gennem fælles parlamentariske organer og multilaterale forsamlinger;
8. fremhæver, at de stående delegationer spiller en central rolle som forbindelsesled mellem Europa-Parlamentet og dets partnere rundt om i verden, idet de fremmer interaktion, konsekvent giver udvalg og andre parlamentariske organer oplysninger, drøfter holdninger og politikker af fælles interesse og desuden lytter til forskellige partnere og andre interessenter og formidler deres synspunkter til de kompetente organer i Europa-Parlamentet;
9. mener, at Europa-Parlamentets officielle missioner uden for EU udgør en integreret del af EU's udenrigspolitik og derfor skal have fuld støtte fra EU-delegationerne samt det højeste informations- og sikkerhedsniveau fra EU-Udenrigstjenesten i denne henseende;

opfordrer til, at EU-Udenrigstjenestens Kriseberedskabscenter forsynes med alle nødvendige ressourcer; mener, at en bedre koordinering, planlægning og prioritering af missionerne mellem Europa-Parlamentets forskellige organer vil øge sammenhængen, troværdigheden og virkningen af Europa-Parlamentets diplomatiske rolle;

10. foreslår, at Europa-Parlamentets relevante organer iværksætter intern koordinering ved bl.a. periodisk at udarbejde en liste over prioriterede lande, der ønskes interaktion med, på baggrund af kommende lovgivningsmæssige akter og geopolitiske eller strategiske prioriteter, ved at afholde fælles holdningsudvekslinger om EU-forbindelser med disse prioriterede lande eller om horisontale geopolitiske eller konfliktrelaterede spørgsmål og ved at fremme synergier mellem Europa-Parlamentets missioner i udlandet for at undgå unødvendige gentagelser, strømline ressourcer og forbedre ensartethed i Europa-Parlamentets meddelelser;
11. understreger, at parlamentarikere bør være fuldt ud forberedt på den kulturelle og internationale kulturelle forbindelsesdimension i et land uden for EU, når de deltager i en officiel mission, så de kan fremme en kultur med dialog i konteksten af en kulturdialog; opfordrer i denne henseende EU-Udenrigstjenesten og navnlig dens strategiske kommunikations- og fremsynsafdeling til fuldt ud at støtte Europa-Parlamentets officielle missioner til lande uden for EU;
12. mener, at den politiske dialog, som Europa-Parlamentet og dets individuelle medlemmer fører med statslige, parlamentariske og civilsamfundsmæssige aktører i hele verden, bidrager til at fremme EU's prioriteter, synspunkter og værdier i forbindelse med globale standarder på områder såsom universelle menneskerettigheder og demokrati, LGBTI-rettigheder, kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene, klima- og energidiplomati, konnektivitet, kunstig intelligens og digitale og teknologiske politikker;
13. understreger Europa-Parlamentets konsekvente engagement i at sætte menneskerettigheder, retsstatsprincippet og demokrati i centrum for EU's optræden udadtil og i at udgøre et centralt forum for høring og styrkelse af civilsamfundets og demokratiske interessenters stemme fra hele verden; fremhæver i denne forbindelse sine tiltag til støtte for menneskerettighedsforkæmpere, udsatte parlamentarikere og unge politiske ledere samt til støtte for kvinders deltagelse i det politiske liv og bekæmpelsen af desinformation; opfordrer til, at Europa-Parlamentets handlinger videreudvikles, og at der gives en stemme til dem, hvis rettigheder er i fare i den næste valgperiode;
14. fremhæver den store relevans af Europa-Parlamentets debatter og beslutninger om krænkelse af menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet, som er et af de af dets værktøjer, der har den største indvirkning i udlandet for så vidt angår håndteringen af menneskerettighedssituationer i lande uden for EU; opfordrer derfor til større synlighed for disse debatter og beslutninger, herunder med hensyn til dagsordenen for plenarforsamlingerne og i overensstemmelse med det arbejde, der udføres af udvalgene og andre stående parlamentariske organer;
15. understreger betydningen og den unikke karakter af Europa-Parlamentets rolle i valgobservationsmissioner og mere generelt i demokratistøtteprogrammer såsom dets styrkelse af parlamentarisk demokrati i lande uden for EU og i initiativer, der involverer

mægling, kapacitetsopbygning, konfliktforebyggelse, fremme af en konsensusbaseret og demokratisk parlamentarisk kultur og fremme af menneskerettigheder; opfordrer til, at resultaterne af Gruppen for Demokratistøtte og Valgkoordinerings aktiviteter i relation til specifikke lande samt dem, der udledes af EU's valgobservationsmissioner, bedre integreres i det relevante arbejde i udvalg og delegationer samt plenarforsamlinger, når de omhandler de samme lande;

16. opfordrer til øget koordinering med Kommissionen, herunder Generaldirektoratet for Naboskabspolitik og Udvidelsesforhandlinger og Generaldirektoratet for Internationale Partnerskaber, for at støtte parlamentarisk demokrati på verdensplan og styrke institutionel støtte til parlamenter; foreslår, at netværket for nationale parlamenter for demokratisk støtte, som blev oprettet af Europa-Parlamentet, kan blive et regelmæssigt institutionelt forum for koordinering af aktiviteter og udnyttelse af ekspertise;
17. understreger behovet for at opnå ligelig kønsfordeling i alle aktiviteter og missioner, herunder ved Europa-Parlamentets repræsentationer, ved rejser uden for EU, og for at udvide ligestillingseksperter ved at indsætte ligestillingseksperter som en del af Europa-Parlamentets bistandsaktioner og -programmer;

Parlamentets bidrag til EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik

18. mener, at den næste valgperiode og udnævnelsen af den fremtidige Kommission bør være en lejlighed til at styrke rammerne for de interinstitutionelle forbindelser mellem Europa-Parlamentet, EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen, herunder EU-delegationerne, med henblik på at forbedre det parlamentariske diplomati og styrke EU's værktøjskasse for optræden udadtil;
19. opfordrer navnlig til, at Europa-Parlamentets tilsyn med arbejdet under EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske aktiviteter styrkes ved at øge EU-Udenrigstjenestens og Kommissionens eksterne tjenesters grad af ansvarlighed og gennemsigtighed; fremhæver i denne forbindelse nødvendigheden af at ajourføre erklæringen fra 2010 om politisk ansvarlighed for at omdefinere forbindelserne mellem EU-Udenrigstjenesten og Europa-Parlamentet;
20. opfordrer Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne til reelt at inddrage Europa-Parlamentet i gennemførelsen af og kontrollen med spørgsmål af strategisk relevans for EU's udenrigsanliggender, herunder anvendelsen af restriktive foranstaltninger, samt i kontrollen med eksterne finansieringsinstrumenter;
21. insisterer på, at Europa-Parlamentet i henhold til artikel 36 i TEU har ret til at blive holdt underrettet om FUSP-anliggender, herunder rettidig adgang til rapporter, landestrategier og andre fortrolige oplysninger, som danner rettesnor for gennemførelsen af EU's FUSP; understreger i denne henseende vigtigheden af hurtigst muligt at ajourføre den interinstitutionelle aftale af 20. november 2002 mellem Europa-Parlamentet og Rådet om Europa-Parlamentets adgang til Rådets følsomme oplysninger på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område;
22. understreger, at Europa-Parlamentet kontrolfunktion og beføjelse til at overvåge forhandlingerne om og gennemførelsen af internationale aftaler bør give det en

afgørende rolle i udformningen af Unionens engagement med lande uden for EU og internationale organisationer og dens overordnede indsats på den internationale scene, hvilket også vil gøre det muligt for EU at integrere kønsaspektet og klimadiplomati i internationale forbindelser; fordømmer i denne henseende de såkaldte uformelle ordninger eller ad hoc-ordninger, som ikke kræver Europa-Parlamentets samtykke og derved undergraver Europa-Parlamentets autoritet som medlovgiver og dets tilsynsrolle;

23. er af den opfattelse, at EU's ambassadører i strategiske lande og EU's særlige repræsentanter alene bør bekræftes efter en positiv evaluering fra Europa-Parlamentets Udenrigsudvalg;
24. opfordrer til, at formændene for Europa-Parlamentets eksterne udvalg mere systematisk deltager i FUSP-møder og -arrangementer på højt plan, herunder Rådet for Udenrigsanliggender; opfordrer til udsendelse af fælles delegationer fra EU-Udenrigstjenesten, Kommissionen og Europa-Parlamentet til store multilaterale og regionale møder;
25. insisterer på, at alle centrale strategiske politikdokumenter, der vedtages af Kommissionen og Rådet i forbindelse med gennemførelsen af EU's udenrigspolitik, bør udarbejdes i samråd med Europa-Parlamentet og bør integrere Europa-Parlamentets rolle og input heri;
26. opfordrer til en styrkelse af Europa-Parlamentets forbindelser med medlemsstaternes nationale parlamenter, som er velplacerede organer med hensyn til at fungere som et forbindelsesled over for medlemsstaternes udøvende myndigheder; understreger derfor, at den interparlamentariske konference for FUSP/FSFP samt de interparlamentariske konferencer, der afholdes en gang om året af Underudvalget om Menneskerettigheder, udgør et vigtigt forum for udvekslingen af oplysninger og bedste praksis mellem nationale parlamenter og Europa-Parlamentet inden for de berørte områder og bør forstærkes;
27. mener, at Europa-Parlamentet kan spille en unik rolle med hensyn til at bringe EU's udenrigspolitik tættere på de europæiske borgere og styrke dens demokratiske legitimitet, herunder ved at engagere sig i understatslige enheder såsom regionale regeringer og parlamenter og dermed tillade diplomati på flere planer under de respektive retlige og institutionelle rammer for EU's og medlemsstaternes udenrigspolitik at indgå i og bygge videre på EU's optræden udadtil;
28. gentager sin opfordring til at udvikle et autonomt EU-diplomati, som skal være kendetegnet ved en fælles diplomatisk kultur set fra et EU-perspektiv, og understreger Europa-Parlamentets rolle i denne henseende; mener, at gennemførelsen af Europa-Parlamentets pilotprojekt for oprettelsen af et europæisk diplomatakademi og navnlig dets fremtidige og permanente struktur er et konkret skridt fremad i denne henseende; opfordrer til at garantere Europa-Parlamentets permanente deltagelse og aktive inddragelse i de fremtidige administrerende eller styrende organer for det europæiske diplomatakademi samt dets træningsprogrammer og aktiviteter;
29. er af den opfattelse, at Europa-Parlamentet i forbindelse med tilbageskridt med hensyn til menneskerettigheder og demokrati på verdensplan har en særlig rolle at spille i forsvaret af regelbaseret multilateralisme, demokrati og retsstatsprincippet, i fremme af

menneskerettigheder og politisk pluralisme, i bekæmpelsen af desinformation og udenlandsk indblanding i lande uden for EU og i at hjælpe demokratisk valgte parlamenter globalt med at konsolidere deres institutionelle roller og interne arbejdsmetoder gennem målrettede programmer; bemærker, at medlemmer af Europa-Parlamentet kan imødegå mere følsomme anliggender såsom krænkelse af menneskerettigheder, udtale sig offentligt, følge offentlige eller private kommunikationsveje eller interagere med lokale partnere, når det traditionelle diplomatiske rum er mere begrænset;

30. fremhæver den særlige rolle, som parlamentariske organer spiller med hensyn til at hjælpe partnerlande og navnlig udvidelseslande og potentielle kandidatlande på Vestbalkan og i det østlige naboskabsområde; opfordrer til at styrke deres rolle i EU-tiltrædelsesprocessen i betragtning af den specifikke og centrale rolle, som de nationale parlamenter spiller i den krævede reformproces gennem bl.a. lovgivningsmæssig tilnærmelse, tilsyn og opsøgende indsats over for borgerne; minder om behovet for, at EU-delegationer aktivt støtter et sådant interparlamentarisk samarbejde i kandidatlande og potentielle kandidatlande;
31. glæder sig over innovative tilgange såsom samarbejdet mellem udvalg, der for nylig blev lanceret mellem Europa-Parlamentet og Verkhovna Rada i Ukraine, og tilskynder til udviklingen af yderligere initiativer på området henset til udvidelsesprocessens politiske betydning;
32. gentager sin opfordring til at styrke EU's institutionelle kapacitet til forebyggende diplomati, konfliktforebyggelse og mægling og mener, at Europa-Parlamentet på dette område kan stille ekspertise og et væsentligt bidrag til rådighed gennem sine organer og foranstaltninger, herunder ved at anvende mekanismer for tidlig varsling og besøg på stedet;
33. understreger, at det brede interparlamentariske netværk, som Europa-Parlamentet har udviklet via sine stående delegationer og multilaterale forsamlinger, er et vigtigt redskab til at drøfte og koordinere holdninger med internationale partnere i multilaterale fora, f.eks. i forbindelse med FN's resolutioner, integration af kønsaspektet, klimadiplomati eller G20-holdninger, samt til at præcisere EU's hensigter over for partnere og fremme dets handlinger; fremhæver Europa-Parlamentets betydelige bidrag til arbejdet i multilaterale fora gennem dets deltagelse i bl.a. G7- og G20-parlamentariske topmøder og i møder i Den Interparlamentariske Union;
34. fremhæver Europa-Parlamentets rolle i globalt at fremme ligestilling mellem kønnene, herunder bekæmpelsen af kvindedrab og kønsbaseret vold, og LGBTI-retigheder i EU's optræden udadtil; påpeger vigtigheden af parlamentarikere i relation til at fremme køns sensitivitet i EU's eksterne forbindelser via oplysningskampagner, kapacitetsopbygning og deling af gode praksisser, herunder, men ikke begrænset til, merværdien af at sikre kønsbalance i parlamenter og et køns perspektiv i parlamentariske organers funktionsmåde; opfordrer Europa-Parlamentet til at styrke denne relevante dimension i dets parlamentariske diplomati yderligere, når det interagerer med partnerlande;

35. er af den opfattelse, at Europa-Parlamentet i lyset af verdensmål 5 (at opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder) skal spille en vigtig rolle i relation til at opnå centrale strategiske benchmarks for kønsligestilling;
36. understreger Europa-Parlamentets støttearbejde for ratificering og gennemførelse af relevante FN-konventioner og andre internationale konventioner og valgfrie protokoller såsom Parisaftalen og konventionen om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet;

Team Europe: Europa-Parlamentet som udenrigspolitisk partner

37. mener, at selv om Europa-Parlamentet bør bevare sin fulde autonomi i forbindelse med gennemførelsen af sin eksterne politiske dagsorden, udgør fælles ad hoc-besøg og erklæringer fra Europa-Parlamentet sammen med repræsentanter for Kommissionen og Rådet i forbindelse med den vigtigste udvikling i tredjelande et lovende område for gennemførelse af Team Europe-tilgangen; opfordrer i den forbindelse til, at der iværksættes et interinstitutionelt Team Europe-pilotprogram i et udvalgt antal lande uden for EU; opfordrer til, at dette pilotprogram sikrer, at Europa-Parlamentets værktøjer integreres fuldt ud i en fælles interinstitutionel tilgang til de berørte lande;
38. fordømmer nogle landes beslutning, herunder nogle, der har aftaler med EU, om at forbyde Europa-Parlamentets delegationer og individuelle medlemmer af Europa-Parlamentet at rejse ind i nogle eller alle deres områder; fordømmer truslerne og sanktionerne mod medlemmer af Europa-Parlamentet fra lande uden for EU; insisterer på, at Rådet og medlemsstaterne skal skride til omgående og solid handling, herunder om nødvendigt vedtage sanktioner, når Europa-Parlamentets organer eller individuelle medlemmer af Europa-Parlamentet rammes af restriktive foranstaltninger fra lande uden for EU;
39. fremhæver valgobservation som et område, hvor samarbejdet mellem Europa-Parlamentet og EU-Udenrigstjenesten er det mest strukturerede, hvorved begge institutioner gennemfører valgobservationsaktiviteter, der er godt integreret med hinanden på flere måder;
40. gentager sin opfordring til en mere strategisk koordinering mellem EU-institutionerne i forbindelse med presserende individuelle sager, som omfatter menneskerettighedsforkæmpere, journalister eller medlemmer af særligt sårbare grupper; er overbevist om, at parlamentarisk diplomati kan vise sig at være en effektiv og supplerende mekanisme for kontakter med tredjelande om sådanne sager; opfordrer til nedsættelse af en interinstitutionel taskforce vedrørende menneskerettighedsforkæmpere, der skal koordinere den europæiske indsats i prioriterede sager vedrørende menneskerettighedsforkæmpere;
41. gentager sin anmodning om, at Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik sammen med medlemsstaterne og Europa-Parlamentet vedtager en årlig liste over fokuslande, der vækker alvorlig bekymring med hensyn til den vanskelige situation for menneskerettighedsforkæmpere og demokratiaktivister, hvilket bl.a. ville give mulighed for, at et fuldt ud koordineret Team Europe kunne reagere på stedet; mener, at Europa-Parlamentet kan spille en afgørende

rolle ved hjælp af dets institutionelle og andre midler til støtte for denne målrettede og tværgående tilgang;

42. opfordrer indtrængende hver EU-delegation til på sit websted at offentliggøre Europa-Parlamentets arbejde af relevans for dens værtsland, herunder på det lokale sprog, og til at følge op med lokale myndigheder og civilsamfundsgrupper;

o

o o

43. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt medlemsstaternes regeringer og parlamenter.

BEGRUNDELSE

Parlamentarisk diplomati anerkendes gradvist midt i en stadig mere kompleks og polariseret verden som et effektivt udenrigspolitisk redskab til at interagere på politisk plan med forskellige aktører i tredjelande, nemlig parlamentarikere, men også regeringer, civilsamfundet og internationale organisationer. Europa-Parlamentet er ud over sin kontrolrolle med EU's udøvende myndigheds arbejde et førende internationalt eksempel på den voksende virkelighed, hvor parlamentarisk diplomati supplerer og former udenrigspolitikken, men det har stadig mange udfordringer med hensyn til at skabe og levere bedre resultater.

Denne betænkning, der er opdelt i fire kapitler, giver en vurdering af de eksisterende værktøjer og organer, som Europa-Parlamentet har til rådighed for at påvirke EU's optræden udadtil, og fremsætter en række forslag til forbedring af koordineringen mellem de relevante EU-institutioner. Den fremhæver betydningen af Europa-Parlamentets rolle med hensyn til at fremme menneskerettigheder og demokrati som væsentlige elementer i EU's eksterne dagsorden, navnlig gennem dets debatter, beslutninger og formelle og uformelle engagement på flere planer med eksterne aktører. På trods af Europa-Parlamentets voksende rolle inden for EU's udenrigspolitik, er det endnu ikke fuldt ud anerkendt som en integreret spiller i "Team Europe"-tilgangen. Derfor foreslås det i betænkningen bl.a., at der oprettes et interinstitutionelt pilotprogram, der skal iværksættes i et udvalgt antal tredjelande, hvor Europa-Parlamentets værktøjer er fuldt integreret med EU-Udenrigstjenestens, Kommissionens og medlemsstaternes i forhold til disse lande.

Fra et internt perspektiv i Europa-Parlamentet understreges det i betænkningen, at der er behov for en større koordinering, og det foreslås at fremme synergier mellem Europa-Parlamentets mange missioner i udlandet for at styrke konsistensen i budskabet og det eksterne engagement. Ligeledes opfordres i betænkningen til en styrket synkronisering med Kommissionen for at støtte parlamentarisk demokrati på verdensplan.

Europa-Parlamentets diplomatiske aktivitet på flere planer bør ses som en mulighed for EU-institutionerne, da det har den unikke kapacitet til f.eks. at etablere dialog med forskellige aktører, når EU's udøvende magt er politisk begrænset, eller at gøre opmærksom på følsomme, men vigtige spørgsmål om menneskerettigheder og demokrati.

Desuden, og for at Europa-Parlamentet fuldt ud kan udnytte sit potentiale som en international diplomatisk aktør, er det afgørende at færdiggøre ajourføringen af den interinstitutionelle aftale af 20. november 2002 mellem Europa-Parlamentet og Rådet. Det samme gælder Europa-Parlamentet kontrolmandat, hvor det for at øge ansvarlighedsniveauet og gennemsigtigheden i EU-Udenrigstjenesten og Kommissionens eksterne tjenester er nødvendigt at ajourføre erklæringen fra 2010 om politisk ansvarlighed.

**BILAG: OVERSIGT OVER ORGANER ELLER PERSONER,
SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA**

I henhold til forretningsordenens artikel 8 erklærer ordføreren at have modtaget input fra følgende enheder eller personer som led i udarbejdelsen af betænkningen frem til vedtagelsen heraf i udvalget:

Enhed og/eller person
EU-Udenrigstjenesten

Ovenstående liste er alene udarbejdet på ordførerens ansvar.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	28.11.2023						
Resultat af den endelige afstemning	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">51</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> </table>	+:	51	-:	6	0:	2
+:	51						
-:	6						
0:	2						
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemec, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko						
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Loucas Fourlas, Christophe Grudler, Anja Haga, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver						
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 209, stk. 7)	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo						

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I KORRESPONDERENDE UDVALG

51	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

6	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis

2	0
ECR	Anna Fotyga
PPE	Francisco José Millán Mon

Symbolforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller